

N:o 89.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 maj 1891.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion om tillägg till 17 kap. 10 § handelsbalken.

(Lagutskottets utlåtande n:o 46.)

Till Konungen.

Ett viktigt spörsmål, hvartill rättsförhållandet emellan myndling och förmyndare gifver anledning, är frågan, huru länge myndlingen *efter* förmynderskapets upphörande eger den förmånsrätt för sina hos en förutvarande förmyndare inestående medel, som enligt 17 kap. 10 § handelsbalken, sådant detta lagrum lyder genom förordningen den 8 oktober 1861, blifvit myndling tillerkänd. Detta spörsmål finnes emellertid icke i gällande lag besvaradt. Ifrågasvarande lagrum torde nemligen närmast afse det förhållande, att förmyndaren råkat i konkurs under förmynderskapets utöfning, och i 23 kap. 4 § ärfdebalken meddelas endast bestämmelse om den tid, inom hvilken lemnad redovisning må af myndling klandras. Vid sådant förhållande har lagskiparen, såsom framgår af flere Eders Kongl. Maj:ts domar, sett sig föranlåten förklara, att förmånsrätten i fråga åtföljer myndlingens fordran, så länge denna hålles vid lif. Den praxis, som sålunda utvecklats sig, synes emellertid betänkelig för den allmänna krediten och egnad att föranleda missbruk af hvarjehanda slag. Hvarken ur principiell eller praktisk synpunkt låter sig enligt Riksdagens förmenande en slik utsträckning af förmånsrätt försvaras, och frågan synes endast böra gälla bestämmandet af den tidpunkt efter förmynderskapets slut,

då förmånsrätten bör upphöra. I sådant afseende förtjenar att omnämnas, huru som lagberedningen i sitt förslag till ärfdabalk i 15 kap. 18 § upptog en bestämmelse af innehåll att, derest den myndig vordne låtit sin fordran stå inne längre tid än ett år, sedan den genom oklandrad eller eljest godkänd räkning eller genom dom blifvit stadgad, han icke vidare finge göra anspråk på förmånsrätt för samma fordran. Enahanda bestämmelse meddelades ock i fråga om tillträdande förmyndare eller målsman, som försunmat att inom berörda tid utsöka omyndigs fordran hos förutvarande förmyndare.

Under omnämnande af den rigtning, hvori lagtillämpningen i förevarande ämne utvecklats sig, äfvensom huru fall förekommit, då förmyndare begagnat myndlings medel i egen rörelse, samt affärsvänner till den förre, okunnige om detta förhållande, föranlåtits att bevilja honom kredit i allt för stor utsträckning, har inom Riksdagen föreslagits, att, i analogi med föreskrifterna om förmånsrätt för ogulden ränta, ifrågavarande lagrum måtte erhålla ett tillägg af innehåll, att förmånsrätt, som der stadgas, icke skall ega rum för längre tid än tre år från det myndling myndig blef, utan att laga förfall styrkas kan.

I berörda framställning har emellertid icke beaktats, att en tillämpning af den i 17 kap. 10 § handelsbalken stadgade förmånsrätt kan komma i fråga jemväl då förmynderskapet fortfar, men öfverflyttas från en till annan person, som har att i förhållande till sin företrädare bevaka myndlingens rätt, eller då förmynderskapet upphör af annan anledning än att myndling blifver myndig; och har vid sådant förhållande Riksdagen, som, på sätt ofvan blifvit antydt, anser en inskränkning i afseende å tiden för fortvaron af ifrågavarande förmånsrätt i den allmänna kreditens intresse vara af behovet påkallad, funnit sig böra hemställa, det täcktes Eders Kongl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan lagbestämmelse, hvarigenom den i 17 kap. 10 § handelsbalken stadgade förmånsrätt för omyndigs fordran begränsas till viss tid efter det förmynderskapet upphört.

Stockholm den 13 maj 1891.

Med undersätlig vördnad.
